



## Tornionjoen tulvaryhmän 2. kokouksen pöytäkirja

Paikka: Ylitornion kunnantalo, Alkkulanraitti 55

Aika: 25.9.2012 klo 12:00-13:00

Läsnä:	Eugen Parviainen	Lapin liitto
	Niina Karjalainen	Lapin ELY-keskus
	Timo Alaraudanjoki	Lapin ELY-keskus
	Kari Vikeväinen	Lapin pelastuslaitos
	Kullervo Lauri	Kolarin kunta
	Markus Kannala	Tornion kaupunki
	Teija Kannala	Ylitornion kunta

Asiantuntijat:

Camilla Ahlstrand	Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio
Pekka Räinen	Lapin ELY-keskus

### 1) Kokouksen avaus

Eugen Parviainen avasi kokouksen nimenhuudolla klo 12:00.

### 2) Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

### 3) Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio. Todettiin, että Ylitornion kunnasta oli etsitty ja löydetty vanhoja valokuvia tulvista.

### 4) Tulvaryhmän viestintäasiat

Niina Karjalainen esitteli tulvaryhmän viestintäasioita (Liite 1).

Käytiin keskustelua tulvaryhmän viestintäasioista ja Internet-sivuista.

- Viestintäsuunnitelman pitäisi olla laajempi kuin esimerkkinä ollut Saarenkylän viestintäsuunnitelma, myös muut asutusalueet mukaan.

Päätettiin, että Lapin ELY-keskus laatii Tornionjoen tulvaryhmälle viestintäsuunnitelman. Suunnitelmaluonnosta käsitellään seuraavassa kokouksessa.

### 5) Vesienhoidon tavoitteet Tornionjoen vesienhoitoalueella

Pekka Räinen esitteli vesienhoidon tavoitteet Tornionjoen vesienhoitoalueella (Liite 2).

Merkitään esitys tiedoksi ja otetaan huomioon vesienhoidon tavoitteet työn edetessä.

### 6) Tulvariskien hallinnan alustavat tavoitteet

Niina Karjalainen esitteli Tornion tulvariskikohteet ja luonnoksen tulvariskien alustaviksi tavoitteiksi Tornionjoen vesistöalueella (Liite 3).



Käytiin keskustelua alustavista tavoitteista ja päätettiin, että Lapin ELY-keskus täydentää ja tarkentaa alustavia tavoitteita keskustelujen pohjalta seuraavaan kokoukseen mennessä. Todettiin, että jääpatokysymys ja vesienhoito pitäisi jollakin tavalla huomioida tavoitteissa.

7) Muut asiat

Ei ollut muita asioita.

8) Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään 12.12.2012 klo 12:00 Torniossa.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13:00.

Eugen Parviainen  
Puheenjohtaja

Niina Karjalainen  
Sihteeri

## LIITTEET

LIITE 1. Esitys tulvaryhmän viestintäasioista

LIITE 2. Esitys vesienhoidon tavoitteista Tornionjoen vesienhoitoalueella.

LIITE 3. Esitys tulvariskien hallinnan alustavista tavoitteista Tornionjoen vesistöalueella.

## JAKELU

Tulvaryhmän jäsenet ja varajäsenet

Paikalla olleet asiantuntijat

# Tulvaryhmän viestintä

## Tietoa tulvaryhmille

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Tulvariskien hallinnan koordinoitiryhmän viestintäjaosto

- Jaosto on nähnyt tärkeänä, että tulvaryhmät tekisivät resurssiensa mukaisen viestintäsuunnitelman
  - Kohderyhmät
  - Ydinasiat
  - Aikataulu
  - Tavoitteet
  - Vastuut

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Kansallisen viestintäsuunnitelmaohjeen sisältö

1. Johdanto
2. Viestinnän nykytila
3. Viestinnän tavoitteet
4. Ydinviestit
5. Viestinnän haasteet
6. Viestinnän vastuut
7. Viestinnän sidosryhmät
8. Viestinnän toimeenpanosuunnitelma
9. Aikataulusuunnitelma
10. Viestinnän onnistumisen seuranta
11. Resurssiarviointi ja budjetointi

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö



## Rovaniemen Saarenkylän ennakoivan tulvaviestinnän suunnitelma

- Valmistunut keväällä 2011 (Pia Rotko, SYKE)
- Sisältö
  1. Johdanto
  2. Viestinnän nykytila
  3. Viestinnän tavoitteet
  4. Viestinnän yhteistyötahot
  5. Viestinnän toteutus
    - Viestinnän mahdolliset työkalut ja valmiudet
    - Aikataulusuunnitelma
  6. Viestinnän seuranta

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö





## Tulvaryhmien www-sivut

- Sijoitetaan ymparisto.fi-sivujen alle
- Tietoa tulvaryhmien toiminnasta ja kokoonpanosta
- Mahdollista lisätä kokousmuistiot ja esitykset sivuille

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö



## Kysymyksiä tulvaryhmälle liittyen ryhmän viestintään

- Tulvaryhmän mielipide / kanta viestintäsuunnitelman laatimiseen?
- Toiveet www-sivujen sisällön suhteen?

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö



# Vesienhoidon tavoitteet Tornionjoen vesienhoitoalueella

Ylitornio 25.9.2012

Pekka Räinen, Lapin ELY-keskus

1



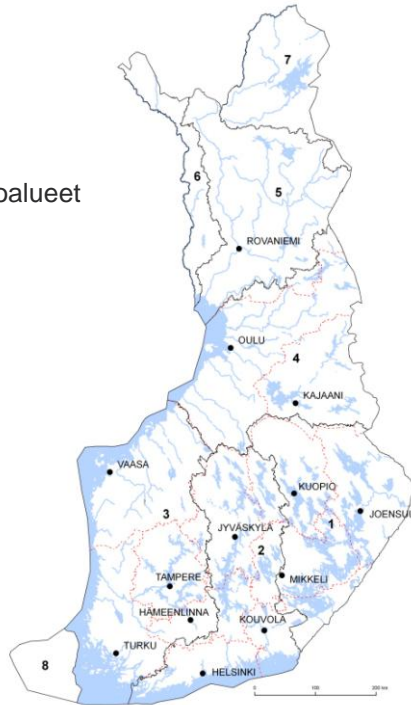
## Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä

- astui voimaan 1.1.2005
- vesienhoidon järjestämisen yleisenä tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä niin, *ettei pintavesien ja pohjavesien tila heikkene* ja että niiden *tila on vähintään hyvä*.
- vesienhoidon järjestämisessä otetaan huomioon vesien laadun lisäksi
  - vesien riittävyys ja vesien kestävä käyttö
  - vesipalvelut ja niiden taloudellinen selvitys
  - **tulvasuojelu**
  - vesien virkistyskäyttö
  - vesien välityksellä leviävät taudit
  - vesiekosysteemien suojeleminen ja vesiekosysteemeihin suoraan yhteydessä olevien maaekosysteemien ja kosteikkojen suojeleminen



Einkeno-, liikenne- ja yr  
Närings-, trafik- och milj  
Centre for Economic De

## Vesienhoitoalueet



3



**Vesienhoitoalueita koskeva suunnittelu**

**Käytettävissä olevat keinot**

**Pintavesien tila**

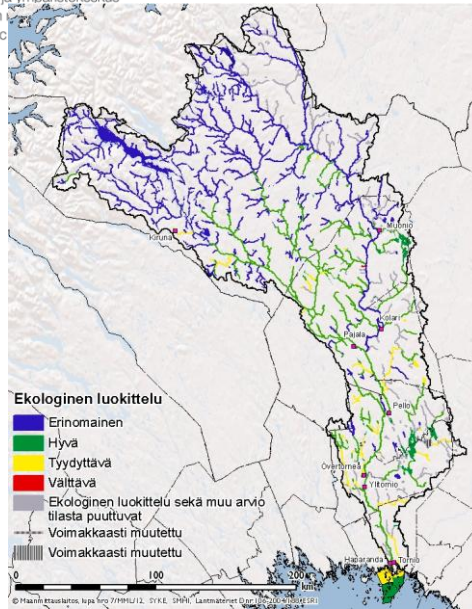
Seuranta ohjelma,  Vesienhoito-suunnitelma  ja toimenpideohjelma	Vesien tilan ylläpito + kansallinen harkinta	Lupa- menettelyt  Rahoitus- menettelyt	<b>Erin- omainen</b>
	Vesien tilaa parantavien toimien tarve	Kunnostus- toimet  Muut toimet ja menettelyt	<b>Hyvä</b>
			<b>Tyydyt- tävä</b>
			<b>Vält- tävä</b>
			<b>Huono</b>

Lisää viraston nimi, tekijän nimi ja osasto

4



Elinkino-, liikenne- ja ympäristökeskus  
Närings-, trafik- och miljöcentralen  
Centre for Economic Development, Transport and the Environment



5



Elinkino-, liikenne- ja ympäristökeskus  
Närings-, trafik- och miljöcentralen  
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

## Pohjavesien tila



Lisää viraston nimi, tekijän nimi ja osasto

22.10.2012

6



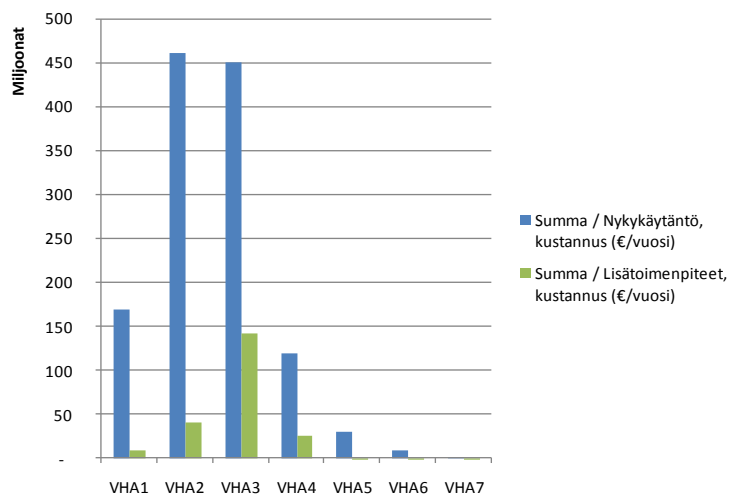


Sektori / Sektor	Nykykäytännön- mukaiset toimenpiteet / Åtgärder enligt nuvarande praxis (1000 €, 2010-2015)	Lisätoimenpiteet / Tilläggsåtgärder (1000 €, 2010- 2015)	Yhteensä / Totalt (1000 €, 2010-2015)
Maatalous / Jordbruk	8,2	-	8,2
Haja-asutus / Gles bebyggelse	22,9	0,2	23,1
Yhdyskunnat/ Avloppsvatten från samhällen	26,6	18,3	44,8
Metsätalous / Skogsbruk	0,3	-	0,3
Vesistökuunnostukset / Restaurering av vattendrag	0,2	1,4	1,6
Turvetuotanto/torvproduktion	0,4	-	0,4
Teollisuus / Industriell verksamhet	48	-	48,0
Vesien säännöstely ja rakentaminen / Vatten reglering och byggande av vattendrag	-	0,1	0,1
<b>Yhteensä</b>	<b>106,6</b>	<b>20,0</b>	<b>126,6</b>



Elinkaino-, liikenne- ja ympäristökeskus  
Närings-, trafik- och miljöcentralen

### Vuotuiset kustannukset (pääomitettu)



22.10.2012

Ympäristöministeriö/  
Hannele Nyroos

8

## Vesienhoitosuunnitelmien sitovuus ja vaikutukset viranomaisten toimintaan

- Toimet eivät ole vesienhoitolain nojalla suoraan julkishallintoa tai yksittäisiä toiminnanharjoittajia velvoittavia.
- *Hyväksytyillä toimenpide-ehdotuksilla on joka tapauksessa valtion ja kuntien viranomaisten toimintaa vahvasti ohjaava vaikutus.*
- Valtio edistää toimien toteuttamista talousarvion määrärahojen puitteissa ja muilla käytettävissä olevilla keinoilla.
- Suunnitelmat tulee ottaa lupamenettelyssä huomioon tarpeellisilta osin, eivät sido suoraan luvanantajaa.
- Eräät toimet perustuvat vapaaehtoisuuteen ja eri tahojen (EU, valtionhallinto, kunnat, toiminnanharjoittajat, yksittäiset kansalaiset) valmiuteen kehittää ja toimenpanna niitä.

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä, 12 § Toimenpideohjelma:

'Toimenpideohjelmassa on esitettävä...

5) yhteenveto tulvariskien hallintasuunnitelmissa esitetyistä toimenpideohjelmassa tarkoitettua aluetta koskevista toimenpiteistä sekä selvitys niiden vaikutuksista vesienhoidon ympäristötavoitteisiin.'



## Laki tulvariskien hallinnasta, 12 § Tulvariskien hallinnan ja vesienhoidon yhteensovittaminen:

Vesistöalueen ja merenrannikon tulvavaara- ja tulvariskikarttojen sekä tulvariskien hallintasuunnitelmien laatiminen ja tarkistaminen sovitetaan vesienhoitoalueella yhteen vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 5 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien kanssa.

*Erityisesti on huolehdittava siitä, että tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet sovitetaan yhteen vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 12 §:ssä tarkoitetun toimenpideohjelman ympäristötavoitteiden kanssa.*

Tämän lain 17 §:ssä tarkoitettu osallistuminen ja tiedottaminen sekä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain 15 §:ssä säädetyt menettelyt sovitetaan tarvittavilta osin yhteen.



## Lakiesityksen perusteluissa (HE 30/2010) todetaan:

'Tulvariskien hallintasuunnitelmassa olisi erityisesti huolehdittava siitä, että tulvariskien hallinnan toimenpiteet sovitettaisiin yhteen niiden ympäristötavoitteiden kanssa, jotka sisältyisivät samaa vesistöaluetta tai rannikkovettä koskevaan vesienhoitosuunnitelmaan. Yhteensovittaminen voisi vaikuttaa muun muassa 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteiden etusijajärjestykseen tai 11 §:ssä tarkoitettujen kokonaisvahinkojen arviointiin vesistöalueella.'

*'Tulvariskien hallintasuunnitelmissa ja vesienhoitosuunnitelmissa tulisi etsiä toimenpiteitä, jotka mahdollisuuksien mukaan edistäisivät sekä tulvariskien hallinnan että vesienhoidon tavoitteita.'*

'Ensisijaista olisi estää uusien tulvariskikohteiden syntyminen alueiden käytön asianmukaisella suunnittelulla. Perinteisten tulvasuojeluratkaisujen kuten vesistön perkaamisen sijaan tulvavesiä tulisi pyrkiä pidättämään siellä, missä niistä ei aiheutuisi merkittävää vahinkoa. Vesistöjen kunnostukset, kosteikot ja laskeutusaltaat sekä suojavyöhykkeet ja -kaistat voisivat puolestaan olla sellaisia vesienhoidon toimenpiteitä, jotka osaltaan lisäävät tulvavesien viipymää ja voivat siten myös edistää tulvariskien hallintaa.'

VN asetus tulvariskien hallinnasta (2010/659) Liite A:

*'4)...kuvaus toimenpiteiden yhteensovittamisesta asianomaisiin vesienhoitosuunnitelmiin ja vesienhoidon toimenpideohjelmiin sisältyvien ympäristötavoitteiden kanssa sekä ympäristöselostus.'*

Aikataulu	2012				2013				2014				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Työohjelman ja keskeisten kysymysten suunnittelu	■	■														
Kuuleminen keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta			■	■												
Seurantaohjelman päivitys	■	■	■	■												
Toimenpiteiden väliraportointi EU:lle			■	■												
Luokittelun päivitys		■	■	■	■											
Ympäristötavoitteiden asettaminen					■	■	■	■								
Toimenpideohjelmien päivitys						■	■	■	■	■	■	■				
Vesienhoitosuunnitelmien päivitys						■	■	■	■	■	■	■				
Kuuleminen vesienhoitosuunnitelma-ehdotuksesta											■	■				
VHSien viimeistely													■	■		
S-R rajajakikomisio (koordinointi, VHSien vahvistaminen)		o				o				o					o	
Valtioneuvoston hyväksyminen																■
Yhteistyöryhmä		o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o

13

## Ehdotus keskeisiksi kysymyksiksi -aiheet

Pääosin samat teemat kuin ensimmäisellä kierroksella

Asutuksen vesihuollon parantaminen ja pohjavesien suojelu

Hajakuormitus ja turvetuotanto

Ympäristölle haitalliset ja vaaralliset aineet

Vesistöarakentaminen ja säännöstely

Vesien- ja merenhoidon yhteensovittaminen

Vesienhoidon ja tulvariskien hallinnan tavoitteiden yhteensovittaminen

14

# Tulvariskien hallinnan tavoitteet

Tietoa tulvaryhmille

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Vahinkotyytit

Vahinkoryhmä	Indikaattori
Ihmisten turvallisuus	asuinrakennukset, vaikeasti evakuoitavat kohteet (mm. sairaalat, terveyskeskukset, vanhainkodit)
Ihmisten terveys	vedenottamot, jätevedenpuhdistamot
Elintärkeitä toimintoja turvaava taloudellinen toiminta	elintarvike- ja lääketeollisuus, satamat, lentokentät
Välttämättömyyspalvelut	voimalaitokset, sähköasemat, tietoliikenteen rakennukset, tie- ja rautatieverkosto
Ympäristö	ympäristölupavolliset kohteet
Kulttuuriperintö	kulttuuriympäristö ja suojellut rakennukset, kirjastot, arkistot, museot
Talous ja omaisuus	Liiketoiminnan rakennukset ja muut rakennukset

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Riskikohteet - Ihmisten turvallisuus Tornio

1/50a	1/100a	1/250a	Harvinaisempi kuin 1/250a
	Asukkaita 477	Asukkaita 680	
	Suensaaren palvelukeskus		

## Riskikohteet - Välttämättömyyspalvelut Tornio

1/50a	1/100a	1/250a	Harvinaisempi kuin 1/250a
	Tornion energian kaukolämpökeskus (Lukiokatu) Voimalaitosrakennus (Tullinpuisto, tyhjillään) Voimalaitosrakennus (Kalliopudas)		

## Riskikohteet – Ympäristön pilaantuminen Tornio

1/50a	1/100a	1/250a	Harvinaisempi kuin 1/250a
		Shell huoltoasema (Jokivarrentie)	

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Riskikohteet – Kulttuuriperintö Tornio

1/50a	1/100a	1/250a	Harvinaisempi kuin 1/250a
	Tornion kaupungin kirjasto ja Aineen taidemuseo		

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Riskikohteet – Liiketoiminnan vahingot ja muut vahingot Tornio

1/50a	1/100a	1/250a	Harvinaisempi kuin 1/250a
	Meerin grilli På gränsen-Rajalla kauppakeskus Liikerakennukset (Länsiranta 9, 11 ja 13) Taksiasema (Itäranta 1) Cult, Cinema, Cafe (Itäranta 6) Liikerakennus (Pakkahuoneenkatu 1) Tulli Tornion ortodoksinen kirkko		

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Alustavat tulvariskien hallinnan tavoitteet

Tulvariskien hallinnassa käytetyt termit

	Todennäköisyys	Toistuvuus
Melko harvinainen tulva	2 %	1/50
Harvinainen tulva	1 %	1/100
Erittäin harvinainen tulva	0,4 %	1/250

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö





## Alustavat tulvariskien hallinnan tavoitteet

1. Lain määräämät tavoitteet
2. Yleiset tavoitteet koko vesistöalueelle
3. Tulvariskialuekohtaiset tavoitteet
  - Tornio

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö



## Alustavat tulvariskien hallinnan tavoitteet

- Lain määräämät tavoitteet
  1. Tulvariskien vähentäminen
  2. Tulvista aiheutuvien vahingollisten seurausten ehkäisy ja lieventäminen
  3. Tulviin varautumisen edistäminen

Lapin ELY-keskus/Vesivarayksikkö

## Alustavat tulvariskien hallinnan tavoitteet

### ■ Yleiset tavoitteet koko vesistöalueelle

1. Tulvista aiheutuvat vahingolliset seuraukset vesistöalueella jäävät kokonaisuutena arvioiden mahdollisimman vähäisiksi (Laki tulvariskien hallinnasta 11 §)
2. Melko harvinainen tulva ei aiheuta vahinkoja asuinrakennuksille
3. Tulvavaara-alueen asukkaat ovat tietoisia tulvavaarasta ja osaavat suojata omaisuuttaan sekä varautua tulvatilanteeseen omatoimisesti
4. Ylläpidetään ajantasaista tulvatilannekuvaa viranomaisille ja kansalaisille

Lapin ELY-keskus/Vesivaryksikkö

## Alustavat tulvariskien hallinnan tavoitteet

### ■ Tornio

1. Harvinaisen tulvan peittämällä alueella sijaitseva vakituinen asutus on suojattu tulvilta tai tulviin on varauduttu siten, ettei ihmisten terveys ja turvallisuus vaarannu
2. Erittäin harvinaisen tulvan peittämällä alueella ei sijaitse vaikeasti evakuoitavia kohteita tai kohteet on suojattu ja kulkuyhteydet varmistettu
3. Sähkön- ja lämmönjakelu ei keskeydy erittäin harvinaisella tulvalla
4. Merkittävät liikenneyhteydet eivät katkea erittäin harvinaisella tulvalla
5. Erittäin harvinaisesta tulvasta ei aiheudu palautumatonta vahingollista seurausta ympäristölle
6. Erittäin harvinaisesta tulvasta ei aiheudu korjaamatonta vahingollista seurausta kulttuuriperinnölle

Lapin ELY-keskus/Vesivaryksikkö